

Els perímetres de seguretat dels pous d'aigua no estan definits al Baix Ter

La Junta Central d'Usuaris d'Aigües té l'objectiu d'establir-los en els propers anys per protegir-los de contaminacions

Un pou de captació de Castell d'Empordà (primer terme), amb blat de moro a tocar i l'estació de bombeig al fons.

GIRONA | CARLES TORRAMADÉ

L'alcalde de la Bisbal d'Empordà, Lluís Sais, va exposar aquest dimarts en la xerrada informativa sobre la contaminació de l'aigua de l'aixeta que una de les mesures que s'hauria de prendre és incrementar el perímetre de protecció dels pous de Castell d'Empordà, d'on provenen les concentracions excessives dels

herbicides diuron i terbutilazina. El cas, però, és que aquest perímetre de protecció és inexistent en almenys un d'aquests pous -com es pot veure a la imatge, el camp de blat de moro és a tocar del punt de captació-

Aquest exemple, però, no és únic arreu del Baix Ter i, de fet, l'establiment d'aquests límits és un dels projectes que la Junta Central d'Usuaris d'Aigües del Baix Ter vol executar en els propers quatre anys. L'hidrogeòleg assessor de la Junta, Jordi Montaner, present en la sessió informativa de dimarts, ha explicat que aquests perímetres de seguretat "no s'han desenvolupat correctament al Baix Ter ni arreu de Catalunya".

Trenta-vuit municipis

Aquest és un dels elements en què treballa la Junta d'Usuaris per millorar la gestió de l'aigua (el seu estalvi, l'ús i control d'herbicides i fertilitzants en l'agricultura i la ramaderia, o saber l'aigua que entra als aqüífers i la que en surt, són d'altres elements que vol impulsar).

Una tasca que implica 38 municipis, quatre comunitats de regants i més de 1.000 usuaris particulars que en formen part, a més dels sectors turístic, industrial i mediambiental, tots integrants de la Junta d'Usuaris del Baix Ter perquè l'aigua esdevingui un bé sostenible, cosa que pot comportar canvis en tots els sectors.

La vulnerabilitat de l'aqüífer del Daró -del qual s'abasten la Bisbal i Forallac- s'ha fet patent amb l'excessiva concentració dels dos herbicides i, una dècada enrere, amb la crisi dels nitrats -cosa que va comportar la

posada en marxa del pou i la planta potabilitzadora de Fontanilles-. Montaner explica que l'aqüífer del Daró és dels anomenats superficials, és a dir, es troba entre sis i 20 metres de profunditat, de manera que els agents contaminants hi tenen un accés més fàcil. Alhora, "és molt limitat en recursos" i l'extracció que se'n fa tant per a la població com per a usos agrícoles "és intensiva".

Una situació que, sumada a la sequera que hi ha actualment i a la manca de recàrrega anual d'aigua procedent del Daró, explica que s'hagi detectat ara la presència excessiva dels dos herbicides -el Departament de Salut afirma que les concentracions detectades de diuron i terbutilazina, de 0,19 micrograms per litre i 0,53, respectivament, no són perjudicials per la salut, però superen el lílindar permès per la normativa de 0,1 micrograms per litre-. "Si hi ha més aigua, els herbicides o fertilitzants hi són igualment, però diluïts", cosa que redueix la seva concentració. Montaner no descarta que la suma dels diferents condicionants pugui provocar contaminacions a altres pous, tot i que molt d'ells disposen de protecció natural perquè són més profunds.

Regular l'extracció d'aigua

Montaner insisteix en l'explotació que es fa de l'aqüífer del Daró ja que "l'aigua que hi entra anualment de pluja i del riu que el recarrega, es gasta tota, i fins i tot utilitzem part de la reserva acumulada que té". Una reserva que els darrers 30 anys ha anat disminuint i que, en temps de sequera, esdevé una situació crítica de subministrament. Precisament, per evitar una sobreexplotació, la Junta d'Usuaris vol saber l'aigua que entra a l'aqüífer i la que surt dels pous, per millorar-ne la gestió. Això permetria regular l'extracció de l'aqüífer del Daró en funció de la recàrrega que tingui.

Aquesta gestió acurada de l'aigua ha d'implicar tots els protagonistes que té. Als municipis correspon definir els perímetres de seguretat per a cada pou de captació d'aigua. "Estaria bé que, a més de determinar-los, s'apliqués la regulació que els acompanya", ha manifestat el tècnic, alhora que precisa que aquest contorn no implica "necessàriament la prohibició d'activitats al voltant dels pous, però sí que és recomanable una distància mínima de seguretat respecte d'activitats contaminants".

L'hidrogeòleg exposa que aquest perímetre de protecció sol tenir tres anelles: una d'immediata d'entre cinc i 20 metres que eviti l'accés de les persones als pous; una segona d'uns cent metres on els cultius mesurin adequadament l'ús de pesticides i fertilitzants; i una tercera de fins a 500 metres que estableixi mesures de seguretat generals i d'altres d'específiques per a contaminants concrets.

La implicació dels pagesos és crucial i cita el terme d'"agricultura de precisió", és a dir, que cada planta rebi l'aigua i la dosi justa de pesticides i fertilitzants perquè l'absorbeixi i no generi sobrants que després puguin arribar als aqüífers i contaminar-los.

La situació que tenen actualment els pous de Castell d'Empordà no els inutilitza, però sí que fa necessari portar aigua d'altres punts per reduir la concentració d'herbicides. La setmana que ve, l'àrea tècnica de la Junta d'Usuaris del Baix Ter tindrà l'informe per veure si hi ha possibilitats de bombar més aigua de Fontanilles cap a la Bisbal i Forallac -fins ara, els pous de Castell subministraven el 75% de l'aigua, i el de Fontanilles un 25%. La comunitat pretén amb aquest estudi veure si extreure més aigua de Fontanilles és factible i no posa en risc aquest pou i l'aqüífer local. Si no, altre solucions provisionals passen per fer un nou pou a la zona o buscar-ne d'existents. No seria encara la solució definitiva.

Més aigua al riu

Quant a una planta de carbó actiu, una solució que ell mateix va posar sobre la taula a la trobada de dimarts, Montaner ha comentat que no és un tema fàcil de tirar endavant. Per recarregar l'aqüífer del Daró, també pot servir l'aigua tractada a la depuradora de la Bisbal, lògicament amb els valors de qualitat que s'exigeixin. En aquest cas, aquestes aigües s'haurien d'abocar riu amunt, de manera que arribessin a l'aqüífer i als pous.

Finalment, a la pregunta si reduir el transvasament d'aigua del Ter a Barcelona (el 75% del cabal va cap allà) milloraria la situació local, Montaner ha concretat que "si passés més aigua pel riu, els aqüífers tindrien més aigua i algunes problemàtiques que els afecten serien menors". Una situació, doncs,³ que només podria considerar-se beneficiosa per al Baix Ter.

Font del document:

http://www.diaridegirona.cat/baix-emporda/2016/08/14/perimetres-seguretat-dels-pous-daigua/799080.html?utm_source=rss